

Sygnatura akt III C 1826/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

S., dnia 7 października 2020 r.

Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie III Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodnicząca: sędzia Grażyna Sienicka

Protokolantka: sekretarz sądowy Agnieszka Majewska

po rozpoznaniu w dniu 7 października 2020r.

w S. na rozprawie

sprawy (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

przeciwko D. B.

o zapłatę

1. **zasądza od pozwanej D. B. na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. kwotę 1 342,94 (tysiąc trzystu czterdziestu dwóch złotych dziewięćdziesięciu czterech groszy) z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 28 sierpnia 2019r. do dnia zapłaty;**
2. **oddala powództwo w pozostałym zakresie;**
3. **zasądza od pozwanego na rzecz powoda koszty postępowania w kwocie 482 (czterysety osiemdziesięciu dwóch) złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.**

Sędzia Grażyna Sienicka

Sygn. akt III C 1826/19

UZASADNIENIE

w postępowaniu uproszczonym

19 lipca 2019r. powódka - (...) z ograniczoną w G. wniosła do Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie pozew przeciwko D. B. o zapłatę kwoty 2 648,77 zł wraz z odsetkami i kosztami postępowania.

W uzasadnieniu żądania wskazano, że strony łączyła umowa pożyczki (...), której pozwana nie spłaciła.

9 sierpnia 2019r. Sąd Rejonowy Lublin–Zachód w Lublinie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

Pozwana złożyła sprzeciw, w którym wniosła o oddalenie powództwa podnosząc, że powódka nie wykazała, aby umowa została wypowiedziana a pozwana - wezwana do zapłaty.

Postanowieniem z dnia 6 września 2019r. Sąd Rejonowy Lublin–Zachód w Lublinie przekazał sprawę do rozpoznania tutejszemu sądowi.

Na rozprawie w dniu 15 lipca 2020r. pozwana podtrzymała stanowisko wyrażone w sprzeciwie od nakazu zapłaty, przyznała, że korzystając z pomocy pośrednika, zawarła z powódką umowę pożyczki, gwarantującą niskie miesięczne raty. Wskazała natomiast, że spłaciła część zadłużenia, jednakże zaprzeczyła prawdziwości twierdzenia powódki, jakoby jej wpłaty powinny zostać zaliczone w sposób wskazany w pozwie tj:

- 253,01 zł tytułem należności głównej,
- 283,02 zł tytułem prowizji,
- 104,34 zł tytułem odsetek umownych,
- 16,69 zł tytułem odsetek za opóźnienie w zapłacie.

Pozwana wskazała, że spłacając częściowo zadłużenie dokonywała spłaty naliczonych przez pożyczkodawcę rat.

Pozwana podniosła nadto, że umowy nie ustalano z nią indywidualnie i zawierając ją nie miała świadomości, że wypłacając jej 2 000 zł pożyczkodawca naliczył 1 940 zł opłaty.

W jej ocenie postanowienia umowy nakładające na nią obowiązek uiszczenia opłaty wstępnej mają charakter niedozwolonych postanowień umownych, zaś pożyczkodawca nie wykonał żadnych czynności, które uzasadniałyby pobranie od pozwanej tak wysokiej opłaty.

Stan faktyczny.

14 lutego 2017r. w S. D. B., będąca konsumentem, zawarła (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w G. umowę pożyczki numer (...). Przy wyszukiwaniu oferty korzystała z pomocy pośrednika kredytowego, który stosownie do oczekiwań D. B., wyszukiwał oferty o najniższych miesięcznych ratach, w jakich pożyczka miała być spłacana.

Niesporne.

Przedmiotem zawartej umowy była kwota wynosząca 2 200 złotych.

Główne parametry pożyczki ustalono w następujących wartościach:

- 2 200 złotych: pożyczka czyli należność główna (kapitał), do spłaty, którego zobowiązany jest pożyczkobiorca;
- 2 000 złotych: całkowita kwota pożyczki czyli obliczona zgodnie z wymogami Ustawy o kredycie konsumenckim, stanowiąca sumę wszystkich środków pieniężnych, które pożyczkodawca udostępnia klientowi na podstawie umowy. Nie obejmuje ona tej części udzielonej pożyczki, która została udostępniona pożyczkodawcy na pokrycie opłaty przygotowawczej;
- 1 936,48 złotych: całkowity koszt pożyczki czyli kwota stanowiąca sumę wszelkich kosztów, które pożyczkobiorca jest zobowiązany ponieść w związku z umową, tj. łączna kwota opłaty przygotowawczej, prowizji oraz odsetek należnych w całym okresie trwania umowy;
- 200 złotych: opłata przygotowawcza czyli jednorazowa opłata należna pożyczkodawcy z tytułu czynności związanych z udzieleniem pożyczki i zawarciem niniejszej umowy. Opłata przygotowawcza jest wymagalna i płatna w chwili zawarcia umowy poprzez jej potrącenie z pożyczki;

- 1 500 złotych: prowizja: miesięczna opłata w kwocie 62,50 złotych, należna pożyczkodawcy z tytułu kosztów związanych z udzieloną pożyczką, pobierana przez cały czas obowiązywania umowy. Prowizja za dany miesiąc staje się wymagalna

w pierwszym dniu każdego rozpoczętego okresu rozliczeniowego i pobierana jest po jego zakończeniu, w terminach płatności rat pożyczki, wskazanych w harmonogramie spłaty. Suma miesięcznych prowizji należna za wszystkie okresy rozliczeniowe

w całym czasie obowiązywania umowy wynosi 1.500,00 złotych;

- 236,48 złotych: odsetki, które oznaczają kwotę naliczaną dziennie od pozostałej do spłaty kwoty pożyczki. Łączna kwota odsetek należna za czas obowiązywania umowy wynosi 236,48 złotych i z zastrzeżeniem postanowienia § 2 ust. 4, oprocentowanie pożyczki jest stałe przez cały czas trwania;

- 2 936,48 złotych: całkowita kwota do zapłaty tj. kwota równa sumie całkowitej kwoty pożyczki oraz całkowitego kosztu pożyczki, stanowiąca całkowitą kwotę do zapłaty przez pożyczkobiorcę w rozumieniu ustawy o kredycie konsumenckim;

- 164,02 zł – wysokość raty płatnej miesięcznie;

- 24 miesiące: czas obowiązywania umowy: okres 24 miesięcy liczony od dnia 14.02.2017 do dnia 14.02.2019;

108,5 % : (...) czyli Rzeczywista Roczna Stopa Oprocentowania - całkowity koszt pożyczki ponoszony przez pożyczkobiorcę, wyrażony jako wartość procentowa całkowitej kwoty pożyczki w stosunku rocznym, która w przypadku niniejszej umowy wynosi 108,50 %.

Zasady spłaty pożyczki zostały określone w § 5 umowy, zgodnie z którym pożyczkobiorca, zobowiązuje się zwrócić pożyczkodawcy pożyczkę wraz z prowizją

i odsetkami w 24 miesięcznych, równych ratach w wysokości 164,02 złotych każda,

w terminach wskazanych w harmonogramie spłaty. Miesięczne raty, o których mowa w § 5 ust. 1, są płatne począwszy od kolejnego miesiąca, tego samego dnia miesiąca, w którym została zawarta niniejsza umowa (data płatności pierwszej raty). Każda następna rata,

w czasie obowiązywania umowy, płatna jest w każdym kolejnym miesiącu, tego samego dnia danego miesiąca, w którym została zawarta niniejsza umowa (a gdyby takiego dnia w danym miesiącu nie było, termin płatności raty upływa w ostatnim dniu tego miesiąca), zgodnie

z terminami wskazanymi w harmonogramie spłaty. Wpłaty rat, dokonywane będą na rachunek bankowy Pożyczkodawcy, przeznaczony wyłącznie dla spłat dokonywanych przez pożyczkobiorcę. Za datę zapłaty uznaje się datę uznania rachunku bankowego pożyczkodawcy kwotą wpłaty. Datą płatności pierwszej raty jest 14.03.2017.

Zgodnie z definicją zawartą w § 1 pkt e pojęcie harmonogram spłaty oznacza harmonogram określający terminy płatności: rat pożyczki, odsetek i prowizji, stanowiący załącznik nr 2 do umowy.

Wszelkie wpłaty dokonywane przez pożyczkobiorcę tytułem spłaty zobowiązań wynikających z umowy księgowane będą w następującej kolejności:

- odsetki za opóźnienie w zapłacie,

- odsetki,

- prowizja,

- należność główna - Pożyczka, przy czym do momentu upływu terminu wypowiedzenia prowizja, odsetki i należność główna - pożyczka będą księgowane zgodnie z kolejnością wymagalności rat.

W przypadkach określonych w § 7 ust. 6 umowy (dochodzenie należności w drodze sądowej i egzekucyjnej) wpłaty księgowane będą w następującej kolejności: koszty postępowania egzekucyjnego, koszty postępowania sądowego, zasądzone odsetki, należność główna określona orzeczeniem sądowym.

W § 7 umowy przewidziano konsekwencje dla opóźnień w spłacie pożyczki: w razie opóźnienia pożyczkobiorcy z zapłatą kwoty stanowiącej równowartość, co najmniej dwóch pełnych rat w terminach, o których mowa w § 5 ust. 1 i 2 umowy i wskazanych w harmonogramie spłaty, pożyczkodawca może wypowiedzieć umowę z zachowaniem trzydziestodniowego terminu wypowiedzenia, po uprzednim bezskutecznym listownym ostatecznym przedsądowym wezwaniu pożyczkobiorcy do zapłaty zaległych rat w terminie 7 dni od doręczenia wezwania. Po upływie terminu wypowiedzenia, pożyczkodawca ma prawo dochodzić od pożyczkobiorcy całości niespłaconych należności, wynikających z umowy oraz domagać się od pożyczkobiorcy zapłaty odsetek za opóźnienie w zapłacie wszelkich kwot należnych pożyczkodawcy, zgodnie z przepisem art. 481 § 1 kodeksu cywilnego w wysokości określonej w § 7 ust. 2

W razie opóźnienia pożyczkobiorcy ze spłatą pożyczki lub prowizji w terminach, o których mowa w § 5 ust. 1 i 2 umowy, pożyczkodawca naliczy odsetki za opóźnienie w zapłacie. roczna stopa oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, tj. stopa odsetek za opóźnienie, jest stopą zmienną i równa się dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie. minister sprawiedliwości ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, wysokość odsetek ustawowych za opóźnienie.

Dowód: umowa pożyczki k. 24-27.

D. B. wpłaciła tytułem spłaty pożyczki kwotę 657,06 złotych.

Niesporne.

W dniach 12 marca 2017r. 10 kwietnia 2017r. i 6 września 2017r. wpłaciła kwoty po 164,02 złote opisując każdorazowo przelew, jako „spłatę raty”.

Dowód: potwierdzenia przelewu k. 62-64.

25 maja 2017r. i 21 lipca 2017r. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. sporządziła i wysłała wezwania do zapłaty, adresowane do D. B., dotyczące zapłaty kwoty 330,24 zł.

Dowód: pisma z dnia 25 maja 2017r. i 21 lipca 2017r. oraz kopie książki nadawczej k. 29-32

Rozważania.

Powództwo okazało się częściowo uzasadnione.

Żądanie zapłaty zostało wywiedzione przez powódkę z treści przepisu art. 720 § 1 k.c., zgodnie z którym przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Zgodnie natomiast z przepisem § 2 umowa pożyczki, której wartość przekracza tysiąc złotych, wymaga zachowania formy dokumentowej.

Zawarta przez strony umowa z dnia 14 lutego 2017r. , będąca podstawą faktyczną analizowanego sporu, podlega, z mocy przepisu art. 2 ustawy z dnia 12 maja 2011r.

o kredycie konsumenckim (t.j. Dz. U. z 2018 roku, poz. 993), przepisom tej ustawy. Przepis art. 3 ust. 1 ww. ustawy stanowi, że przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255

550 złotych albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi. Za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki (art. 3 ust. 2 pkt 1 ustawy o kredycie konsumenckim).

Przepis art. 5 pkt 6 ustawy o kredycie konsumenckim dopuszcza obciążenie pożyczkobiorcy odsetkami, opłatami, prowizjami, podatkami i marżami jeżeli są znane kredytodawcy oraz kosztami usług dodatkowych, w szczególności ubezpieczeń, w przypadku gdy ich poniesienie jest niezbędne do uzyskania kredytu lub do uzyskania go na oferowanych warunkach. W dacie zawarcia będącej przedmiotem sporu umowy pożyczki – 2 grudnia 2014 r. – ustawodawca nie limitował wysokości kosztów z tytułu opłat, prowizji, podatków i marż, jednakże nie ulega wątpliwości, że ustalane i pobierane z tego tytułu koszty powinny odpowiadać wysokości rzeczywiście poniesionych kosztów z tytułu uzyskania kredytu, obsługi jego spłaty i szeroko pojętej windykacji (koszty monitów, wezwań do zapłaty i windykacji). Koszty te winny zrekompensować pożyczkodawcy faktycznie poniesione przez niego koszty związane z podjęciem konkretnych działań i w żadnym wypadku nie mogą stanowić źródła dodatkowych dochodów.

Pozwana kwestionowała obowiązek zwrotu części kwoty pożyczki obejmującej wartości przekraczające kwotę wypłaconego kredytu oraz należnych pożyczkodawcy odsetek umownych.

W świetle treści przepisów przywołanej ustawy o kredycie konsumenckim powódka uprawniona była zatem – co do zasady – do naliczenia pożyczkobiorcy opłaty przygotowawczej – tu tzw. opłaty wstępnej oraz opłaty za obsługę pożyczki w domu klienta – tu tzw. opłaty z tytułu obsługi pożyczki w miejscu zamieszkania.

Zgodnie z treścią przepisu art. 385¹ k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny (§ 1). Jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie (§ 2). Niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu.

W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (§ 3).

Aby określone postanowienie umowy mogło zostać uznane za „niedozwolone postanowienie umowne” w rozumieniu wyżej wymienionego przepisu, spełnione muszą zostać łącznie cztery warunki:

- 1) umowa musi być zawarta z konsumentem,
- 2) postanowienie umowy „nie zostało uzgodnione indywidualnie”,
- 3) postanowienie kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy,
- 4) postanowienie sformułowane w sposób jednoznaczny nie dotyczy „głównych świadczeń stron”.

W rozpoznawanej sprawie między stronami nie było sporne, że będąca przedmiotem sporu umowa została zawarta pomiędzy przedsiębiorcą a konsumentem, czyli pozwaną.

Zgodnie z przepisem § 3 art. 385¹ k.c. niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. Odnosi się to w szczególności do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. W piśmiennictwie przyjmuje się, że nie są postanowieniami indywidualnie negocjowanymi („uzgodnionymi”) klauzule sporządzone

z wyprzedzeniem, w sytuacji gdy kontrahent nie miał wpływu na ich treść, nawet jeżeli są one zawarte we wzorcu wykorzystanym tylko jednorazowo. W analizowanej sprawie zarzut dotyczył zasadności pobrania oraz wysokości opłaty przygotowawczej i sumy miesięcznych prowizji.

Co do postanowienia umowy pożyczki, a dotyczącego opłaty wstępnej należnej za czynności związane z zawarciem umowy – kwota 200 zł oraz prowizji miesięcznych w kwocie 1 500 zł, Sąd uznał iż miały one charakter abuzywny. Roszczenie co do tych kwot, jako elementów składowych pożyczki, jako nieuzasadnione podlegało oddaleniu.

Umowa pożyczki, jaką strony zawarły była standardowo stosowanym przez powódkę drukiem, który pośrednik kredytowy uzupełnił jedynie o dane wskazane przez pozwaną. Strona powodowa nie wykazała, aby postanowienia umowy przewidujące obowiązek zapłaty opłaty wstępnej oraz jej wysokość były przedmiotem indywidualnych uzgodnień stron, zaś pozwana konsekwentnie zarzut ten podnosiła. Tym samym przyjęć należało, że przedmiotowe postanowienie nie zostało uzgodnione z pozwaną indywidualnie i nie miała ona wpływu na jego treść, gdyż nie było ono przedmiotem negocjacji stron umowy. D. B. miała jedynie możliwość wyboru, co do podpisania albo odmowy podpisania przedłożonej jej umowy o treści takiej, jaka wynika ze złożonego przez powódkę dokumentu. To zaś wskazuje na adhezyjny charakter zawartej przez strony umowy pożyczki, której postanowienia nie podlegały w rzeczywistości żadnym indywidualnym uzgodnieniom poza ustaleniem wysokości faktycznie wypłaconej na rzecz pozwanej kwoty.

W odniesieniu do omawianego postanowienia umowy spełniona została również kolejna przesłanka uznania go za niedozwolone postanowienie umowne, jako że to postanowienie umowne, mimo że sformułowane w sposób jednoznaczny, nie dotyczyło „głównego świadczenia stron”. Głównymi świadczeniami stron w przypadku umowy pożyczki są, zgodnie z przepisem art. 720 k.c. są: po stronie pożyczkodawcy (powoda) – przeniesienie na własność biorącego określonej ilości pieniędzy (albo rzeczy oznaczonych co do gatunku), a po stronie pożyczkobiorcy (pозwanej) obowiązek zwrotu pieniędzy (albo rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości). Tylko postanowienia bezpośrednio regulujące wskazane kwestie, jako odnoszące się do essentialia negotii umowy pożyczki, można zaliczyć do postanowień określających główne świadczenia stron. Umieszczone w umowie postanowienia dotyczące opłat za czynności związane z zawarciem umowy oraz opłat za usługi dodatkowe regulują świadczenia poboczne, związane jedynie pośrednio z głównym przedmiotem umowy.

W ocenie Sądu wskazane powyżej postanowienie umowne niezgodnione indywidualnie, kształtuje prawa i obowiązki konsumenta (pозwanej) w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jej interesy. W rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. „rażące naruszenie interesów konsumenta” oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym, natomiast „działanie wbrew dobrym obyczajom” w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego wyraża się w tworzeniu przez kontrahenta konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku. Pojęcia te mają charakter niedookreślony i oceny, a zatem wymagają dokonania ich wykładni w każdej sprawie indywidualnie, z uwzględnieniem celu umowy, charakteru stosunku zobowiązaniowego, jak również zwyczajów i norm przyjętych w konkretnej dziedzinie aktywności gospodarczej (jest to szczególnie istotne w takich dziedzinach, które wytworzyły własne wzorce etyczne postępowania wobec konsumentów – takich jak bankowość, działalność ubezpieczeniowa itp.). Podstawowym elementem przyjętych w obrocie gospodarczym dobrych obyczajów jest zasada lojalności, uczciwości i szacunku wobec kontrahenta. Sprzeczne z dobrymi obyczajami będą więc takie działania, które zmierzają do niedoinformowania, dezinformacji, wykorzystania naiwności lub niewiedzy klienta, wprowadzenia go w błąd co do realnych obciążeń i ryzyka związanego z umową oraz co do tego, jakie świadczenia na swoją rzecz zastrzegł przedsiębiorca.

Taką sytuację dostrzega Sąd w procesie wyszukiwania oferty zadowalającej pozwaną, która za jedyną przesłankę korzystnej oferty uważała niską ratę. Przed podpisaniem umowy nie zostało jej jednak wyjaśnione jakie kwoty pożyczkobiorca do owych niskich rat doliczy.

Jeśli chodzi o pojęcie „interesu konsumenta”, to obejmuje ono elementy ekonomiczne (przede wszystkim związane z zachowaniem ekwiwalentności świadczeń stron oraz proporcjonalności obciążeń nałożonych na konsumenta do realnych kosztów związanych

z umową i wartości świadczeń uzyskanych przez konsumenta), ale również pozaekonomiczne, takie jak pewność obrotu, zaufanie, czas poświęcony na realizację swoich uprawnień, przekonanie o rzetelnym potraktowaniu przez drugą stronę umowy. Ustawodawca wymaga, by naruszenie interesów konsumenta przez klauzulę niedozwoloną nastąpiło w stopniu „rażącym”, a zatem musi być to naruszenie znaczne, polegające na drastycznym odejściu od zasad uczciwego obrotu, lojalności, szacunku dla drugiej strony umowy. Działanie wbrew „dobrym obyczajom” w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego wyraża się w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 13 września 2012 roku, sygn. VI ACa 461/12). Rażące naruszenie interesów konsumentów polega w tym kontekście na nieusprawiedliwionej dysproporcji praw i obowiązków na niekorzyść konsumenta (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2005 roku, sygn. I CK 832/04).

Sąd podzielił stanowisko pozwanej co do tego, że postanowienia umowy pożyczki, w oparciu o które obciążono pozwaną opłatą wstępną w wysokości 200 zł oraz sumą prowizji niesiecznych w kwocie 1 500 zł, skutkujące znacznym zwiększeniem wysokości świadczenia nałożonego na konsumenta względem wysokości świadczenia spełnionego przez pożyczkodawcę, kształtowały prawa i obowiązki pozwanej w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco naruszały jej interesy. Pożyczkodawca zastrzegł na swoją rzecz uprawnienie do pobrania rażąco wygórowanych opłat, nie informując przy tym, z jakich przyczyn określono je we wskazanej wysokości i jakie świadczenie zapewniać miały one pożyczkobiorcy. Pożyczkodawca obciążając pozwaną wskazaną opłatą narzucił świadczenie o niejasnym charakterze, które zabezpieczać miało wyłącznie jego interesy kosztem interesów kontrahenta i to w rażącej dysproporcji do faktycznie zaoferowanego świadczenia.

Opłata wstępna oraz suma miesięcznych prowizji, które łącznie wyniosły 1 700 złotych, przy wypłaconej tytułem pożyczki kwocie 2 000 zł, nijak się ma do czynności związanych z zawarciem umowy. Powódka w ogóle nie wskazała, co tak faktycznie składa się na czynności związane z zawarciem umowy i za co naliczone zostały miesięczne prowizje, przy jednoczesnym, oddzielnym naliczeniu odsetek umownych w kwocie 236,48 złotych.

W zamian za opłatę wstępną i miesięczne prowizje pozwana nie otrzymała żadnego realnego świadczenia, umowa pożyczki nie przewiduje bowiem, by kwota opłaty i prowizji była uzależniona od wysokości udzielonej pożyczki. Powódka w żaden sposób nie uzasadniła wysokości tej opłaty np. poprzez wykazanie kosztów zawarcia umowy. W dacie zawarcia będącej przedmiotem sporu umowy pożyczki ustawodawca nie limitował wysokości opłat i kosztów, które mogą obciążać konsumenta, jednakże nie ulega wątpliwości, że ustalone i pobierane z tego tytułu koszty powinny odpowiadać wysokości rzeczywiście poniesionych kosztów z tytułu uzyskania kredytu, i jego obsługi. Koszty te winny zrekompensować pożyczkodawcy faktycznie poniesione przez niego wydatki związane z podjęciem konkretnych działań i w żadnym wypadku nie mogą stanowić źródła dodatkowych dochodów.

Obowiązek dowodowy wykazania w postępowaniu sądowym, że istniały uzasadnione podstawy do ustalenia opłaty za udzielenie pożyczki na tak wysokim poziomie, jak miało to miejsce w przypadku niniejszej pożyczki, spoczywał w na stronie powodowej, która w tym zakresie nie podjęła żadnej inicjatywy dowodowej. Podkreślenia wymagało, że już w chwili wniesienia pozwu winna wykazać zasadność powództwa, również w zakresie wysokości dochodzonej kwoty. Powódka w toku niniejszego postępowania nie wykazała, ani nawet nie próbowała wykazać, że faktycznie poniosła w związku z zawarciem z pozwaną umowy pożyczki takie koszty, które uzasadniałyby naliczenie spornych kwot. Należało zatem podzielić stanowisko pozwanej, że ustalone w umowie opłata przygotowawcza i prowizje miesięczne były rażąco wygórowane i nie odpowiadały w żadnej mierze faktycznie poniesionym kosztom związanym z zawarciem umowy, stanowiąc postanowienie umowne rażąco naruszające interes pozwanej jako konsumentki, dlatego też nie było dlań wiążące.

Dalej w cenie Sądu orzekającego wskazana opłata przygotowawcza oraz prowizje miesięczne w zastrzeżonej w umowie wysokości, przekraczającej 85 % kwoty faktycznie wypłaconej pożyczki i naliczone obok oprocentowania umownego, stanowiącego wynagrodzenie pożyczkodawcy, stanowi de facto obejście przepisu dotyczącego odsetek maksymalnych – art. 359 § 2¹ k.c., biorąc pod uwagę okres pożyczki i kwotę faktycznie wypłaconą pozwaną.

Zważywszy zatem, że w ocenie Sądu omawiane postanowienie umowne miało charakter niedozwolonej klauzuli umownej, nie wiązało ono pozwaną. Skutkiem prawnym zastosowania przez przedsiębiorcę w umowie z konsumentem niedozwolonych postanowień umownych jest częściowa bezskuteczność umowy, polegająca na tym, że postanowienie umowne uznane za niedozwolone stają się bezskuteczne, natomiast w pozostałym zakresie umowa jest wiążąca. Innymi słowy „brak związania” postanowieniem umownym na skutek uznania go za niedozwolone nie oznacza nieważności czy bezskuteczności umowy

w całości, a jedynie w określonym zakresie (art. 385¹ § 2 k.c.). Mając na względzie powyższe sąd przyjął, że pozwana nie jest związana postanowieniami umownymi odnoszącymi się do opłaty wstępnej, a zatem nie jest związany tymi postanowieniami zawartej przez strony umowy, które nakładają na niego obowiązek poniesienia świadczenia z tego tytułu. Strona powodowa nie może wobec tego oczekiwać od pozwaną zapłaty tej opłaty.

Żądanie zapłaty obejmujące, jako część składową opłatę przygotowawczą oraz prowizje miesięczne podlegało oddaleniu, o czym orzeczono w punkcie 1 wyroku.

Wysokość zasądzonej kwoty wyliczono konsekwentnie do przedstawionych powyżej rozważań i przy uwzględnieniu zarzuty pozwaną, iż przeciwniczka zaoferowała w uzasadnieniu pozwu wadliwy sposób rozliczenia zaoferowanych wpłat.

Powódka przyznała, że pozwana zapłaciła ogółem 657,06 zł. Pozwana podnosiła, że wpłaty kierowała na konto pozwaną tytułem zapłaty rat pożyczki. Stanowisko to potwierdza fakt, że kwota wskazana przez powódkę stanowi równowartość czterech miesięcznych rat.

Z treści umowy wynika, że spłaty rat wynikały z harmonogramu spłaty, stanowiącego załącznik Nr 2 do umowy. Załącznika tego do pozwu jednak nie dołączono, stąd nie jest możliwe ustalenie, jaką część każdej z rat, stanowiły poszczególne składniki określane, jako kapitał, prowizja, odsetki itp. Powódka nie wykazała także faktu skutecznego wypowiedzenia umowy, jak i wezwania pozwaną do zapłaty. W konsekwencji uznania postanowień ustalających opłatę przygotowawczą oraz prowizje miesięczne za niedopuszczalne klauzule umowne sąd zaliczył zapłaconą przez pozwaną kwotę 657,06 zł na poczet kapitału i zasądził część pozostałą do zapłaty z odsetkami maksymalnymi, przyjmując, że w dacie 28 sierpnia 2019r. pozwana niewątpliwie pozostawała w zwolece ze spłatą kredytu, co również nie było przez nią kwestionowane.

Rozstrzygając o kosztach procesu Sąd miał na względzie wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c. zasadę odpowiedzialności stron za wynik procesu, zgodnie z którą strona przegrywająca spór ma obowiązek zwrócić przeciwnikowi koszty jakie poniósł on w związku ze skierowaniem sprawy na drogę sądową oraz zasadę ich stosunkowego rozdzielenia z art. 100 k.p.c.

Koszty wykazane przez powódkę obejmowały ogółem 951 złotych, co przy uwzględnieniu powództwa w części 50,7 % spowodowało zasądzenie ich tytułem kwoty 482 o czym orzeczono w pkt punkcie 3 wyroku.

Sędzia Grażyna Sienicka

ZARZĄDZENIE

S., dnia 28 października 2020 r.

1. Odnotować.

2. Odnotować odwołanie pełnomocnictwa oraz zgłoszenie się nowego pełnomocnika.
3. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć nowemu pełnomocnikowi powódki.
4. Dołączyć przelew z księgowości.
5. Opublikować orzeczenie w Portalu Orzeczeń. Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie
6. Wykonać zarządzenie w terminie 7 dni.
7. Przedłożyć akta z pismem lub za 21 dni.

Sędzia Grażyna Sienicka